

BÀI 50: VI KHUẨN

1. Hình dạng, kích thước và cấu tạo của vi khuẩn

Vi khuẩn là những loài sinh vật nhỏ bé, có cấu tạo đơn giản:

- Đơn bào (đứng riêng lẻ hay tập hợp thành từng đám, từng chuỗi).
- Nhiều hình dạng: cầu, que, dấu phẩy hay xoắn.
- Không có thể màu với chất diệp lục.
- Chưa có nhân hoàn chỉnh.

2. Cách dinh dưỡng

- Hầu hết vi khuẩn sống dị dưỡng theo kiểu hoại sinh hay kí sinh.
- Một số có khả năng tự dưỡng.

3. Phân bố và số lượng

Trong tự nhiên hầu như nơi nào cũng có vi khuẩn (trong đất, trong nước, trong không khí và trong cơ thể người hay các vi sinh vật khác...) và thường tồn tại với số lượng lớn.

4. Vai trò của vi khuẩn

a) Vi khuẩn có ích

Vi khuẩn có vai trò trong thiên nhiên và trong đời sống con người:

- Chúng phân hủy các chất hữu cơ thành các chất vô cơ để cây sử dụng, do đó đảm bảo nguồn vật chất trong tự nhiên.
- Vi khuẩn góp phần hình thành than đá, dầu lửa, nhiều vi khuẩn có ích được ứng dụng trong công nghiệp và nông nghiệp.

b) Vi khuẩn có hại

- Vi khuẩn có hại gây bệnh cho người, vật nuôi, cây trồng và gây hiện tượng thối rữa làm hỏng thức ăn ô nhiễm môi trường.

5. Sơ lược về virut

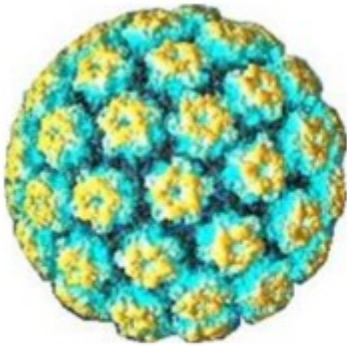
Virut gây bệnh sốt

Virut gây cúm

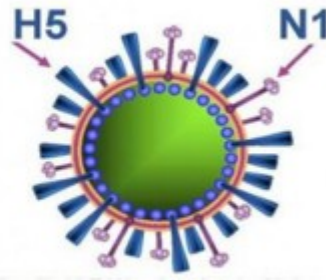
Virut HIV

Virut HPV

Virut cúm B

Virut cúm H5N1

- Virut rất đơn giản, chưa có cấu tạo tế bào.
- Kích thước: rất nhỏ.
- Hình dạng: dạng cầu, dạng khối nhiều mặt, dạng que, dạng nòng nọc.
- Đời sống: sống kí sinh bắt buộc và thường gây bệnh cho vật chủ.

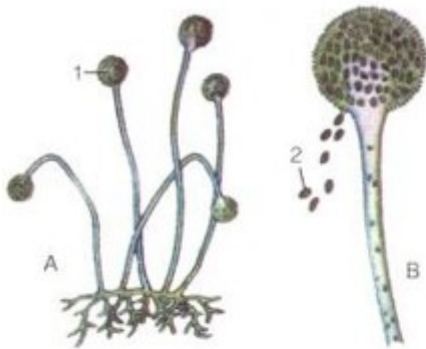
BÀI 51: NẤM

A. Mốc trắng và nấm rơm

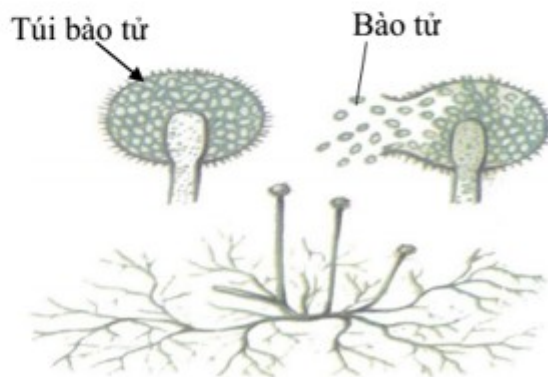
I. Mốc trắng

1. Quan sát hình dạng và cấu tạo mốc trắng

- Mốc trắng có cấu tạo dạng sợi phân nhánh rất nhiều bên trong có chất tế bào và nhiều nhân, không có vách ngăn giữa giữ tế bào, trắng suốt không màu, không có chất diệp lục và không có chất màu nào.

Hình 51.1. Mốc trắng
A. Hình dạng chung mốc trắng với túi bào tử (1) ;
B. Túi bào tử vẽ to với các bào tử (2)

Hình dạng mốc trắng

- Mốc trắng dinh dưỡng bằng hình thức hoại sinh các mốc bám chặt vào bánh mì hay cơm thiu hút lấy nước và chất hữu cơ để sống.

- Mốc trắng sinh sản bằng bào tử, hình thức sinh sản vô tính.

2. Một vài loại mốc khác

1 – Mốc xanh; 2 – Mốc tương

Mốc men (nấm men)

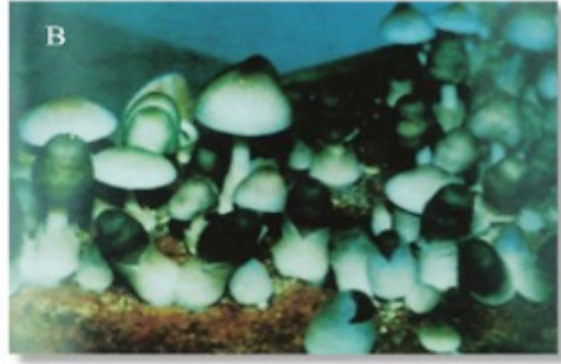
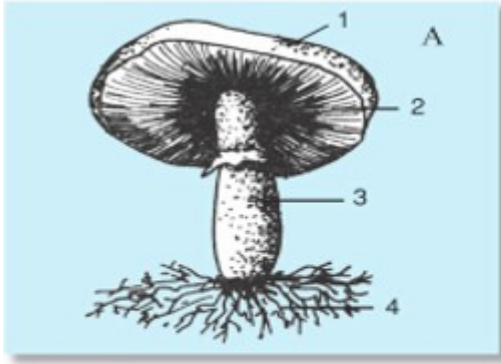

II. Nấm rơm

- Cấu tạo nấm rơm gồm:

+ Nấm sợi là cơ quan sinh dưỡng và phần mũ là cơ quan sinh sản, mũ nấm nằm trên cuống nấm, dưới mũ nấm có các phiến mỏng chứa rất nhiều tế bào.

+ Sợi nấm gồm nhiều tế bào phân biệt nhau bởi vách ngăn, mỗi tế bào đều có hai nhân và không có chất diệp lục.

Hình 51.3. A. Cấu tạo một nấm mũ ; B. Nấm rơm
1. Mũ nấm ; 2. Các phiến mỏng ; 3. Cuống nấm, 4. Các sợi nấm

B. Đặc điểm sinh học và tầm quan trọng của nấm

I. Đặc điểm sinh học

1. Điều kiện phát triển của nấm

Ngoài thức ăn là các chất hữu cơ có sẵn, nấm cần nhiệt độ và độ ẩm thích hợp để phát triển.

2. Cách dinh dưỡng

- Nấm là những cơ thể dị dưỡng, hoại sinh và kí sinh, một số nấm sống cộng sinh.

II. Tầm quan trọng của nấm

1. Nấm có ích

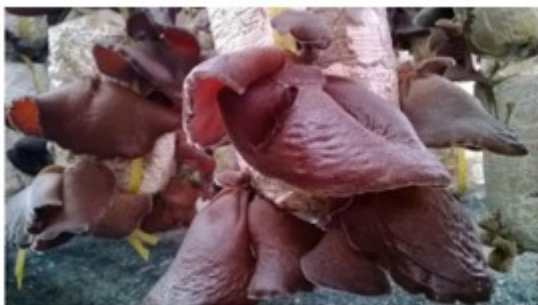
- Nấm có tầm quan trọng trong thiên nhiên và trong đời sống con người.

Nấm hương

Nấm sò

Nấm linh chi

Mộc nhĩ

Nấm rơm

2. Nấm có hại

- Nấm kí sinh gây bệnh cho thực vật và con người.
- Nấm mốc làm hỏng thức ăn đồ dùng.
- Nấm độc có thể gây ngộ độc.

